

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pauli Segneri E Societate Jesu Qvadráginta Sermones

Segneri, Paolo

Dilingae, 1693

Sermo XXVIII. Dominicâ Passionis. Illachrimatur Orator immensæ illorum
stupiditati, qui, cùm peccati mortalis se reos sciant, adhuc rident.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52496)

in mundo Deum, quem illi longissime remotum & nullum vellent. Inde larvæ illæ & spectra nocturna insurgunt, umbræ horribiles, feralia phantasmata, noctes vigiles, & somnus inquietus, qui curas ceteroquin
Job. 7. 13. mitigare & sopire solet: *si dixero, consolabitur me lectulus meus, terrebis me, & per visiones horrore concuties.* Nec credatis velim, Auditores, furias inferni, ardenti face armatas, ut in scenis ac theatris usu venit, contortis inflagri morem viperis ac serpentibus eos flagellare; fabulæ hæ sunt; sed delictorum molesta memoria & Synderesis animi illos torquet; funestæ illæ mentis imagines, suspiria profunda, horrores improvisi, velut furia domesticæ, illos flagellant; quæ ergo illorum potest esse felicitas? *Job. 21. 17.* *Ducunt in bonis dies suos,* hoc equidem verissimum; *ducunt* in venationibus, *ducunt* in ludis equestribus, *ducunt* in choreis, *ducunt* in cæteris profanis animi laxamentis; sed longè diversum est, ducere dies *in bonis*, aliud verò ducere *bonos dies*: quòd enim dies faustos ac felices ducant, id sanè à veri-

tate quàm maximè alienum est. Ne quicquam igitur hodiè in excusanda impiorum felicitate desudâssem, cum eorum felicitas imaginaria duntaxat sit, imò nulla: quòd si aliqua felicitatis species apparet, fallax illa est ac dolosa, similis mulieri stibio, cerusâ ac purpurisso ornata, quæ non nisi è longinquo aspici debet; ubi propiùs accesserit, non amorem & admirationem, sed nauseam ac tædium mover: *non est hæc solida, & sincera felicitas; crusta est tenuis*, liceat mihi loqui cum Seneca, *De ira*, cum quo etiam perorabo: *Nullum scelus, licet illud fortuna exornet, munibus suis, impunitum est, quoniam sceleris in scelere supplicium est.* Quod cum ita sit, sermone meum ita concludo: habent & impii suas tribulationes, easque graviores iis, quas iusti patiuntur, hoc solo discrimine, quòd ærumnæ iustorum sint gloriæ pignora, impiorum verò sint arrhabones pœnæ æternæ, acciditque illis, quod infamibus Sodomæ civibus, quibus urbis suæ incendium æterni rogi & flammaram exordium fuit.

SERMO VIGESIMUS OCTAVUS.

DOMINICA PASSIONIS.

Quis ex vobis arguet me de Peccato? Joan. 8.

Que

QUO tempore Carolus Septimus Franciæ gubernacula tenebat, bellum atrox in Aquitania Anglos inter & gallos exarsit, in cuius primordio cum Galli succumberent, misso ad regem uno è præcipuis Ducibus, auxilia sollicitabant, atque unâ necessitatem exercitûs, urbium expugnationes, bellique statum ac pericula significabant. Appulsus in Aulam legatus, regem ac Proceribus lusui vacantem invenit, diuque præstolatus tandem in conspectum admisus est. Rex magnâ humanitate exceptum, manûque prehensum in conclave suum deduxit, variis lusûs instrumentis instructum, deque ludis equestribus, qui magnâ tunc curâ parabantur, de scenis ac theatris prolixè cœpit disserere. Prudentissimus bellî Dux, cum ad hos discursus diu multumque tacuisset, percunctante tandem Rege, quid sibi de spectabili hoc apparatu videretur, vultu in admirationem composito respondit: videretur mihi, inquit, ô Rex, neminem reperire esse, qui provinciæ suæ jacturam hilariùs ferat, quàm tua majestas. Facile cepit Rex acutum responsum, ruptoque prioris discursûs filo, exercitûs sui calamitates, & hostium progressus attentè audivit, cum necessaria subsidia quamprimum pagari imperavit. Fide certum est, Auditores, nec arcium, nec munitamentorum, nec urbium, nec regnorum jacturam comparari posse cum ea, quam quivis lethalis noxæ reus pa-

R. P. Segneri Quadragesimale.

titur, dum gratiam Dei perdit; & tamen, si eorum domos curiosius arbitrari liceret, appareret sanè, non paucos eodem momento latrunculorum ludo intentos, alios ad tempus hilariter fallendum amica colloquia serere, alios inter rufus & cachinnos comædias spectare, alios id unicum sollicitè agere, ut musico concentu in seram noctem Amasis blandiantur, aut diem variis animi relaxationibus ac deliciis frangant. Fierine potest, peccatores infelicissimi ut tam hilariter gravissima vestra damna feratis? Certo persuasum habeo, vos, si eo tempore, quo tam inconsultæ hilaritati indulgetis, jacturæ magnitudinem seriò cogitaretis, inter uberos lacrimas amaros ex imo pectore singultus ducturos; certè abjectis ocyus cum nausea aleis, relictis theatris, desertis conventiculis, intra cubiculi vestri solitudinem luctui & planctibus tamdiu vacaretis, donec certè vos spe solari possentis, ruinas vestras integrè esse reparatas. Verùm miseria vestra vos later, quia nunquam de ea cogitatis, nec alios de ea vos admonentes benigne sustinetis; tantum abest, ut ex Viro Religioso, aut sincero amico sollicitè interrogare velitis; *quis ex vobis arguet me de peccato?* Veniam ergo mihi dabit, Auditores, si ego servus vester fidelissimus ad alloquium vestrum hodie admitti petam, ut statum vestrum sincerè vobis exponam. Si risum vobis mereri videtur mea petitio, pergite, per me licet, & ludere, & joculari; quodsi verò calamitatem vestram

Y

agno-

agnoscitis, dicite, obsecro, qui fieri potest, ut experiamur portentum tam insolitum, atque unâ tam frequens, nimirum peccatorem ridentem,

II. Ante omnia vos nôsse oportet, quòd, antequam lethali vos noxâ polluistis, in tam excelso Dignitatis gradu constitui fueritis, ut non solum honoratissimi servi, sed amici præterea charissimi, nec amici duntaxat, sed Dei filii essetis, qui vos in familiam suam adoptavit, & per communicationem gratiæ suæ omnium suorum attributorum, prærogativarum, jurium, titulorum, ac thesaurorum participes effecit; verbo, Divinæ fecit consortes naturæ, D. Petro testante. Hac dignitate per peccatum excidistis, nec jam vel filios, vel amicos, vel servos, vos Deus porro agnoscit, sed palàm protestatur, *nescio vos*. An adhuc exultare potestis & lætari? Certè infelix Esau, cum se jura primogeniti amisisset, & paternam benedictionem à fratre sibi præreptam videret, tam vehementi & acerbo dolore correptus est, ut leonis instar lethali sagittâ transfixi, irruerit: *Auditis Esau sermonibus Patris irrugit clamore magno*. Ah peccatores! parùm omnino foret, si Deus solum prærogativis ac juribus primogenito competentibus vos spoliaret, secundi saltem titulus ad solatium vobis superesset; verùm omnino prorsus adoptionis jure excidistis, unde nulla vobis porro benedictio, sed illa solum maledictio expectanda est, qua Christus aures damnatorum feriet: *Sì mortui fueritis, verba sunt Ecce-*

fialtici, *in maledictione erit pars vestra*. Vos tamen minimè rugitis cum Esau, sed ridetis cum Jacob velut optima hæreditate ditati.

III. Verùm, quæ hæc amentia & cæcitas est? an nescitis, Deum deinceps è corde vestro, & vos ex corde divino exclusos esse? dissolutum enim verò est amabile illud vinculum, quod Dei ac hominis affectum mutuò conjunxit: novi quidem Deum ubique præsentem, & *totum ubique diffusum esse*, ut eum breviter, & nervosè D. Cyprianus descripsit; verùm in animo Justo non vulgari ac communi, sed singulari prorsus & inexplicabili modo est præsens; unde nec Angelus Gedeonem, nec Archangelus D. Virginem, cum illi *Ave* diceret, sublimiori titulo condecorare potuit, quàm ut diceret, *Dominus tecum*. Specioso hoc titulo indignum se reddidit peccator: *longè est Dominus ab impiis*, ait Sapiens; certè Deus magis à peccatore distat, quàm à Borea Auster, forètque facilius, in eodem nido accipitrem & columbam, aut in eadem specu lupum cum agno, quàm in eodem corde cum peccatore Deum commorari. An ergo fieri potest, ut vel ad momentum gaudeatis? Deo præsentem, quid non grande & eximium sperare potest humanus animus? divina certè nos doceant oracula, omnes hac Dei præsentiam animatos spei suæ vela latissimè explicasse. *Ego tecum*, dicit Isaac Deus, cum illum ad spernendas Philistæorum insidias hortaretur. *Ego tecum*, dicebat Jacobo, cum illum ad iter

Gen. 31. ad iter in patriam animaret. *Ego tecum*, dicebat Moyſi, cū illum ad afferendos in libertatem Iſrāēlitas ablegaret. *Ego tecum*, dixit ad Joſue, cū illum in Ducem populi eligeret. Jer. 1. 19. *Ego tecum*, dicebat Jeremiā, cū illum ad prædicandam protervis veritatem animaret. Qui autem à Deo deſertus eſt, quid porro ſperabit? Jer. 9. 12. *Va eis, cūm reſceſſero ab eis!* ait Deus per Oſeam. Nunquid Samſoni idem erat, & Deum & robur corporis perdere? Idem Manaſſi, Deo & libertate privati? Idem Sauli, Deo & regno exui? Idem Heli, Deo & ſacerdotio ſpoliari? Idem Ozia, Deum amittere & ſanctitatem? Idem Salomoni, Deo & Sapientia deſtitui? Idem Iſrāēli, Deo ſimul, omniſque fortunā excidere? Hunc ipſiſſimum Deum perdidisti, peccatores! & tamen hæc jaſtura parva vos angit?

IV. Vah quali, quantoque bono ſpoliati eſtis, cūm Deum perdidisti: quidquid meritorum collegiſtiſi totā vitā præteritā; quidquid laudabile & cælo dignum feciſtiſi, interiit. Si mihi non creditis, audite, quid Deus ipſe dicat per Ezechielem: *ſi averterit ſe juſtus à juſtitia ſua, & fecerit iniquitatem, ſecundum omnes abominations, quas operari ſolet impius, nunquid vivet?* Minimè profectò; non vivet! *omnes juſtitia ejus, quas fecerat, non recordabuntur, in pravaricatione, quā pravaricatus eſt, & in peccato ſuo, quod peccavit, in ipſis morietur.* Hæc certè ſola comminatio ſufficere deberet emolliendo

hominis pectori etiā ſilice duriori. Si quis inſtar Dominici Loricati in carnem ſuam atrociffimè ſæviſſet, jejuniiſe ſe attenuaſſet, ciliciis vexaſſet, flagris concidiſſet, lacerâſſet catenis, & poſtea lethalis criminis reus moreretur, omnis iſta auſteritas & vitæ rigor nec hilum valeret. Si qua inſtar Romanæ Melaniæ omnem in pauperes ſubſtantiam erogâſſet, veſtiviſſet nudos, redemiſſet captivos, agris inſerviſſet, pupillos ſuſtentaſſet, ac tandem gravis delicti rea migraret è vitā, irrita & infructuoſa forent omnia. Si plures ad Chriſtum gentes convertiſſetis, quā Indorum Apoſtolus Xaverius; ſi plura, quā D. Thomas, doctiſſima volumina in emolumentum Eccleſiæ elucubrâſſetis; ſi plures Thomā Cantuarienſi perſecutiones & odia ob Eccleſiæ deſenſionem tuliſſetis; ſi ex amore Dei plura ſubiſſetis tormenta, quā Clemens Ancyranus; ſi in contemptu mundi Alexium, in paupertatis rigore Franciſcum Aſſiſiatem ſuperâſſetis; ſi in claſtro ſanctitatem Monachorum Lirinienſium, in deſerto Anachoretas Thebaidis, in columnis prodigioſos Orientis Scylitas imitati eſſetis, & tandem in ea, quā inquinati eſtis, iniquitate moreremini, omnis meritorum theſaurus, omnis virtus, ac tota ſanctitatis excellentia periret. Et, quid porro opus eſt, repetere? *Omnes juſtitia, quas fecerat, non recordabuntur; omnes, omnes.* O jaſturam, ô infelicitatem, ô miſeriam, cruentis lachrimis deplorandam! Et tamen poſt detrimentum tam funeſtum exultare audeſis, ſicut

Isa 9. 3. exultant victores captâ prædâ, quando dividunt spolia. Novi quidem, vos tam divites meritis non esse, nec tam locupletem meritorem thesaurum collegisse: veruntamen tot jejunia, quæ per vitæ decursum observastis, tot conciones, quas auscultastis, tot, quas dedistis Eleemosynæ, tot precum corollæ & psalmi, quos recitastis, tot exomologeses, Sacrificia & synaxes ubi sunt? *non recordabuntur; heu infelicissimi, non recordabuntur.* Et nondum lachrimis ac fletu diffluitis? nondum in singultus prorumpitis? necdum in rugitus solvimini?

V. Si pauper quidam colonus suo sudore & gravibus impensis arbores in villa paterna plantasset, fructus peregrini, varii & excellentis, quales nec in hortis Alcinoi, nec in Atlantis aut Semiramidis pomariis unquam maturare, & ramis jam onustis, fructuque maturo, insurgens subito turbo eosdem prostereret, quis animi sensus misero foret, si manè pomarium ingressus stragem adeo diram intueretur? nunquid lymphato similis in ululatus & gemitus solveretur? Multò sanè dignior lachrimis est anima peccatoris; non enim fructus solum amisit pretiosissimos, jamque ad maritatem perductos, sed arbores ipsas videt prostratas, & è radicibus evulsas, *eradicant genimina,* habitus nimirum virtutum infusos, ut nullus amplius fructus Deo dignus sperari possit, *radix eorum exsiccata est,* ait Deus per Oseam, *radix eorum exsiccata est; fructum ne-*

*Job, 31°
12°*

*Ose, 9°
10°*

quaquam facient. Hanc vastitatem Spiritus Sanctus innuit, cum infaustram peccatoris animam, nunc vineæ aprorum dentibus devastatæ, ut David Psalmo sexagesimo nono cecinit, nunc domui à nocturnis grassatoribus expilatæ, ut capite quadragesimo nono deploravit Jeremias, nunc civitati à militari hostium furore depopulatæ comparavit, ut quinto decimo capite Jobus asseruit. Et vos etiamnum festos dies agitis? cui ergo tandem lachrimas servatis, si tam calamitosam animæ vestræ sortem siccis oculis spectatis?

VI. De Hebræis memorat D. Hieronymus, cum perditâ Hierosolymâ à Romanis sub jugum missi essent, in more positum habuisse, ut certo anni die unum in locum congregati jacturam suam plangerent, ritu profusus insolito, nec ab ulla alia gente, quantumvis miserâ, usitato, audituque dignissimo. Tempore D. Hieronymi gravissimè prohibitum erat Judæis, vel pedem Hierosolymis inferre, *ex-^{in Spiritu}* ceptâ solum illâ die, quam *de planctu* indigitabant, eratque dies anniversaria, quâ Romanæ legiones explicatis vexillis, strictoque ferro urbem ingressi, stragem luctuosam ediderunt. Verùm nec illâ quidem die Hebræis civitatem ingredi, nisi grandis pecuniæ lytro persoluto licebat, quod tamen miseri liberaliter numerabant, ut tutò & ad satietatem flere sibi liceret; sicque lacrimas suas caro pretio emere coacti sunt, qui quondam Divinum sanguinem vilissimo vendiderunt.

tunt, ut ait S. Hieronymus. Præfixâ ergo die illucescente, ingentes undique turmæ infortunati illius populi confluebant, viri fæminæque, senes juxtâ ac infantes, virgines & viduæ pullôque omnes induti habitu, sparso capillitio, crine inculto, veste pulveribus oblitâ, demissis in terram oculis, pallidi, tristes, muti, quantum per erumpentes ex afflicto corde singultus licebat, ut vultu, vestitu, gressu, & totâ corporis compositione irati in se Numinis indignationem testarentur: ad portam civitatis appulsi effusissimo planctu lamentabantur, ac percussis manu præcordiis, evulsisque crinibus urbem mæstissimè ingrediebantur. Cùm plateas domosque, pro quantum diversas ab iis, quas Patres eorum quondam habitabant! intuerentur, renovabantur singultus; mox eodem ritu, superstitione non minùs quàm lugubri, Templum anxii quærebant, cujus ne vestigium quidem superesse, non ignorabant, cùmque illud minimè reperirent, de platea tamen in plateam, de compitis in compita vagi, mæsto ululato, sanctuarii cineres, altare dirutum, turrès disjectas & solo æquatæ, exhausta Gazophylacia, & porticus desolatas plangebant: ad tantam mæstitiâ feralis musicorum instrumentorum clangor accessit, qui lugubrem in modum eorum planctus interpolabant, neque enim in tam celebri solennitate deerant tubæ, ac citharæ, non jam ampliùs suaves ac amœnæ, sed querulæ & discordes, ut impleretur Divina illa comminatio, cy-

tharas in luctum, tubas & lituos in planctum, vocemque lætitiæ in gemitus vertendam: & vox solennitatis versa est in planctum. Hunc in modum multis horis miseri necquicquam lamentabantur, numerosâ semper militum coronâ cincti, qui pro civitatis securitate, ut in magno populi affluxu fieri assolet, ad evitandos aut exteræ gentis assultus, aut civium tumultus, collecti stabant. Cùm tandem ad abitum cogerentur, vix poterant miseri à murorum intuitu avelli, unde supplices militibus facti, moram & inducias efflagitabant; illi verò non tam ad preces surdi, quàm lucri avidi, si planctibus, inquirunt, porrò indulgere lubet, pecuniis redimendi sunt. Quis crederet? etiam in has avaras exactiones, quantumvis inopes & egeni, consentiebant, manûque iterum oculis admotâ, recentes lachrimas recentî pecuniâ, quasi nondum fletu satiati, emebant: *adhuc fletus in genis, & livida brachia, & sparsi crines, & miles mercedem postulat, ut illis flere plus liceat.* Quod quidem factum in animo Hieronymi tantum excitavit horrorem, ut diem illum luctûs extremo mundi judicio æquiparare non dubitaverit, hocq; Epiphonemate relationem suam clausit: *& dubitat aliquis, cùm hæc videat, de die tribulationis & angustia, nebula & turbinis, de die tuba & clangoris?* Adeste igitur, Christiani; hunc ego eventum minutim vobis descripsi, ut in simili causa similes in vobis affectus excitarem. Rem enim verò grandem! ob unius

templi terrestris jacturam gens Hebræorum perfida tanto se luctu confecit, ut lachrimandi licentiam magno pretio compararet, nec inimicæ gentis insultibus, militum proterviæ, & vilissimæ plebis petulantia se exponere dubitavit, quæ certatim confluxerat, ut illuderet genti compassione quidem dignæ, cui nemo tamen condolebat; vos autem, qui probè nōstis, vos perdidisse, non Dei Templum, sed aliquid longè pretiosius, nempe *Deum templi*, non tantùm non deploratis hanc jacturam, sed etiam ad planctus & lacrimas invitati risui & deliciis indulgetis. Et quando tandem ad cor redibitis, & serio mentis conatu Deum vestrum quaeritis? ecquando tandem cum dolentis animi sensu ista cogitabitis? en transeunt anni, labuntur menses, sol anniversarius desolationis vestræ revertitur, vosque ipsi probè meministis, ac tacitè dicitis: ecce annus est, ex quo vindictam sumpsi; ex quo lascivus puellæ pudorem extorsi; ex quo affectui meo litavi! Oratores sacri ad pœnitentiam vos modò invitant, conscientiarum arbitri vos præstolantur, socias vobiscum lachrimas amicissimè commixturi; vos autem interea risu solvimini, & non tantùm non petitis, ut plorare vobis liceat, sed nec ab aliis rogati plangitis. O possem utinam! afflicto spiritu vices vestras agere, vestrum cor ingredi, plangere vestro loco, ac dolore omnis solatii experte interrogare? *ubi est? ubi est Deus tuus?* ubi modò est nobilis virtutum chorus, qui

vestrâ priùs in anima sedem fixit? ubi ille meritorum thesaurus? ubi celestium gratiarum affluentia? ubi est Deus tuus, qui in corde tuo tam amicè hospitabatur? Ah latro infernalis! nimiùm quantum pater, quis cor hoc miserum deprædatus sit: *manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia ejus*. Quidquid ibi pulchrum, pretiosum, æstimabile erat, ablatum est; extincta est charitas, fides semiviva relicta est, spes languet, prudentia cæcutit, enervata est fortitudo, temperantia diruta, Justitia desolata, aut omnino extincta est, quodque malorum omniùm Epilogus est: *perditus Deus*.

VII. Et utinam, perditus Deus, malorum terminus esset! felices adhuc dici possentis: verùm summa mali in eo versatur, quòd non tantùm Dei amicitiam amiseritis, sed indignationem etiam ejus incurreritis: cum ergo inimicum habeatis Deum, an adhuc lubet ridere? Veterum Romanorum nonnemo, cujus causa in senatu agitanda erat, cum cognovisset, Tullium tantæ famæ oratorem sibi adversari; tantâ tristitiâ occupatus est, ut desperato causæ suæ felici exitu violentas sibi manus intulerit: vos autem, qui vestri est animi stupor, minimè cordi ducitis, inimicum habere Deum, & quidem in eo litis genere, ubi animæ causa, æterna nimirum ejus inter Angelos beatitudo, vel æterna inter damnatos miseria, agitur. Sed heu infortunati! jam pridem sententia contra vos lata, & lis decisa est; ex quo enim lethali

vos crimine contaminastis, fulmen damnationis æternæ in vos libratum est, & referatæ Inferorum fauces jam hiant: *dilatavit infernus animam suam*; jam infernales furia cum impatientia vos præstolantur, jam vos expectant flammæ voraces, jam dracones inferi patulo rictu adstant, ut vos in margine præcipitii stantes, jam jamque casuros excipiant. Vos autem in hoc discrimine constituti, ridere etiamnum, jocari & choreas agere? Heu infelices! quis vos à lapsu retinet, quis securitatem spondet, quis animos suggerit? an in vestra fortè potestate est, à ruina porro vos præservare?

VIII. Illud præterea periculum vestrum auget, peccatores charissimi, quòd, posteaquam à Deo secessionem fecistis, creaturæ omnes in vos hostiliter insurgant; unde timeri meritò potest, ne, dum vos ab iisdem à præcipitio servandos creditis, ad casum potiùs & ruinam ab iis impellamini. Sapienter advertit D. Augustinus, servum, qui in Dominum suum injuriosus est, omnes ejusdem Domini conservos contra se irritare: *si servus cuiuspiam à Domino suo recedat, non solum Dominum ipsum exacerbat, sed & totam ejus familiam justissimè irritat*. Certè cum protervus Semei maledicta in Regem Davidem ingereret, illumque jactis non minùs lapidibus, quàm injuriis laceraret, Regii Proceres illico certatim ad obruncandum caput scelestum se obrulère; *vadam, & amputabo caput ejus*. Omnes omnino creaturæ, ratione

præditæ, eaque carentes, vivæ & mortuæ, animatæ & sensu destitutæ, sunt servi & Domestici Dei: omnes igitur vindictam de peccatore eo modo, quo possunt, exigunt: *ego vadam*, exclamat terra, illumque dehiscentes absorbebo. *Ego vadam*, ait aqua, illumque fluctibus meis operiam. *Ego vadam*, ingeminiat aër, eumque turbine meo evértam. *Ego vadam*, clamat ignis, & illum ardore meo consumam. Ita pariter nubes, fulmina, venti, omnè aconitum, omnis fera se offert, *ego vadam*. Nec id metaphoram duntaxat esse credatis: indubitatum enim est, plus potestatis & virium creaturis inesse ad nocendum impio, quàm justo; quamdiu homo conservavit Innocentiam, nullam creaturarum ipsi, velut omnium domino, nocere potuisse, in comperto est; quin D. Ambrosius asseverat, nec rosæ spinas, nec cicuta toxicum, nec viperis venena tunc fuisse; nec desunt, qui, cum causam indagant, cur dæmon Evæ locuturus serpentis potiùs figuram, quàm leonis, lupi, aut alterius animantis induerit, docent, id propterea factum, quòd serpens animal domesticum Evæ & in paucis charum fuerit, adeo ut nullum illi æquè in amoribus esset, illum in sinu foveret, ac in deliciis haberet, haud aliter, quàm famina nobiles catellos suos; tantum aberat, ut à quopiam animalium offensam sibi homo metueret. Posteaquam verò homo rebellis Deo factus est, omnes in illum creaturæ se armarunt: *armata sunt in ultionem*; quis autem dubi-

1/a. s.
14

De dili-
gendo
Deo.

2 Reg.
26, 3.

Procep.
Gaz. in
c. 3. Gen.

dubitet, eas in impios magis quam justos insurgere, ut testatur Ecclesiasticus: *Bestiarum dentes, & scorpium, in exterminium impiorum.* Quid ergo vobis eveniet, peccatores, in statu tam misero constitutis, nisi prava deseratis consortia, aliena suis dominis reddatis, ereptam famam & honorem restituatis, cum inimico in gratiam redeatis? Quid si enim creaturarum quæpiam facultatem à Deo impetraret, vitæ vestræ insidias struendi? quid si lethiferum animal incautos morflu læderet? quid si aut flumine mersi, aut tacti fulmine, aut ruinâ involuti periretis? an non æternæ salutis discrimen subiret anima? cur ergo in tantis periculis etiamnum ridetis? *Qua enim possit illic esse voluptas?* liceat mihi cum Divo Chrysostomo dicere, *ubi metus, ubi discrimen, ubi periculum, ubi tantorum malorum expectatio? ubi tribunalia, ubi accusationes, ubi iudicis ira? ubi gladius, ubi carnifex, ubi barathrum, & deportatio?*

Homil. super ill. elatum est cor O. 2. 1a tom. 1.

IX. An fortè spem vestram in Tutelaribus angelis repositam habetis? illi quidem libenter protegunt justos, & eorum commodis invigilant, sèque ad omnia eorum obsequia demittunt: certè cuidam, cui nomen Aurelio, conclave composuerunt, velut si illi à cubiculis servirent; Christinæ vulnus obligabant, & chirurgorum officium præstabant; Antonio epistolas deferebant, & tabellarii munere fungebantur; Isidori loco aratrum ducebant; in navi Basilidis nauclerum agebant; Landradæ tumultum

foderunt, & vespillonis officium subierunt; Wandregisilo vestes ancillæ instar purgârunt. Verùm grave illis & molestum accidit, obsequium etiam levissimum impiis exhibere; cùm enim Dei unicè sibi dilecti inimicos eos esse norint, quo, quæso, animo, quo in eos affectu esse creditis? Nec tamen dixerim, à tutelaribus genis peccatores penitus derelinqui; comitantur eos, fatcor, quacunque incedant, etiam usque ad limina ludorum infamium, usque ad lupanaria, & scelerum conciliabula: sed quâ fronte petere potestis, ut longius vobiscum progrediantur? Ego certe crediderim, quòd foris præstolentur ad limina, vósque cum lachrimis arbitrentur, & quanto magis vos tripudiis & lasciviæ indulgetis, tanto magis illi luctu solvantur; *Ecce viventes clamabant foris, verba sunt Isaïæ gravissima, angeli pacis amarè flebunt.* An ergo vestris se impendant obsequiis Angeli, quibus tanti doloris causam præbetis? Si autem illi vos deserant, quorum præcipuè interest, vos tueri; quis porrò vos periculis, tam æternis quam temporalibus, subducet? Considerate navim in media tempestate fluctuantem: quò ibit absque navarcho? videte essedum inter aspera rupium; quò feretur absque ductore? attendite oviculam in saltu sine pastore, cæcum in præcipitio sine duce, infantem in tenebris absque direttore: talis, talis, si magno Basilio credimus, exitus eorum est, qui Angelum tutelarem irritârunt, fugârunt, suisque sceleribus

Ps. 118, 115. *leribus procul à se repulerunt: longè à peccatoribus salus.*

X. Sed nec ad sacra Orationis asy-
lum vobis porro licet confugere, quia
preces vestrae inefficaces sunt & in-
fructuosae, ut Deus ipse per Isaiam tes-
tatur: *Cum multiplicaveritis ora-
tionem, non exaudiam.* Expertus id
est magno suo damno scelestus Antio-
chus, qui, dum è gravissimo morbo
decumberet, supplicibus Deum votis
fatigabat, sed irritò eventu; *orabat
scelestus Dominum, à quo non erat
misericordiam consecutus.* Uni-
ca solum circumstantia est, in qua pec-
catorum preces repulsam non ferunt,
si scilicet delictorum veniam seriò
petant; ad omnia cetera eorum vota
surdus est Deus: & hæc fuit causa,
ut doctissimus Suarez notat, cur
Deus Antiochi preces cum nausea
repelleret; non enim veniam scele-
rum, sed sanitatis donum efflagita-
bat. Si ergo non solum ingratae, sed
etiam exosae & execrabiles sunt fer-
ventissimae etiam preces vestrae, quam-
diu propositum sceleris non deponi-
tis, juxta illud Proverbiorum, *Qui
declinat aures suas, nec audiat legem,
oratio ejus erit execrabilis:*
quis, obsecro, status est vestro pejor ac
infelicio? quò confugietis, ut opem
in calamitatibus, solatium in angus-
tiis, prosperitatem in negotiis, tute-
lam in periculis sperare possitis? An
cum Davide Dei laudes cantabitis? sed
ille vos è choro suo eliminat: *non est
speciosa laus in ore peccatoris;* ubi
acutè observat Chryostomus, Regi-
um Psalterium, cum creaturas ad dicen-
das Deo laudes invitaret, truculentif-

R. P. Segneri Quadragesimale.

simas etiam advocasse; invitavit enim
scorpiones, serpentes & dracones, pec-
catores verò non invitavit; dixit qui-
dem, *Laudate Dominum dracones;*
minimè tamen, *laudate Dominum
peccatores.* Usque adeo nec laudes
ipsae, à peccatoribus profectae, Deo
gratae sunt: *Scorpia, serpentes, dra-
cones,* ait S. Doctor, *invitantur ad
laudandum Deum:* quis verò exclu-
ditur? *Solus peccator, solus peccator,*
heu miser! *solus peccator, ab hac sa-
cra chorea excluditur.* Quid facien-
dum vobis restat? an largas elemo-
synas distribuatis? Sed Deus aurum
vestrum abominatur. An peregrina-
tiones longinquas obibitis? Sed Deus
horret, à vobis hoc in statu visitari.
An voluntariis suppliciis animadver-
teatis in corpora? Sed peccatorum je-
junia execratur. Facite ergo, quid-
quid libuerit, quamdiu lethalis no-
xae rei estis, nullum operum vestro-
rum meritorium est: *Incensum ab-
ominatio est mihi, calendas ve-
stras & solemnitates vestras odi-
vit anima mea, laboravi susti-
nens; laboravi sustinens.* Nec tre-
mendo Missae sacrificio interesse vo-
bis porro in meritum cedit, nec con-
ciones audire, nec incedere nudipe-
des, nec infirmis opitulari, nec pere-
grinos recipere, aut quocumque alio
pietatis opere perfungi: magis tamen
expedit, fieri à vobis hæc pia opera,
quam omitti, cum Deus ex Theo-
logorum doctrinam majori propterea
longanimitate vos toleret; *laborat
quidem in vobis ferendis, sed &
sustinet;* fatendum tamen est, om-
nia illa opera esse infructuosa,

Zz

& non

Homil.
quando
presbye.
est desig-
natus.

11. 1. 134

& non nisi *mortua* appellari posse.

PARS ALTERA.

XI. Quid ergo reliquum vobis est, nisi ut creaturæ omnes, in vestram perniciem conjurent, terra, aqua, aër, ignis, plantæ, animalia, & dæmones ipsi diu suspiratam à Deo licentiam tandem extorqueant, spiritum vobis elidant, & certatim exclament: *noster est, noster est: Deus dereliquit illum, persequimini, & comprehendite eum, quia non est, qui eripiat.* Vos verò interea omnem miseræ vestræ sensum adeo exuistis, ut etiam exultare delectet! O stultitiam! ô stupiditatem! memini de vitulo marino me legere, quòd in tempestate tripudiet, & dum illa sævitur, somno altissimo ac imperturbabili indulgeat. Verùm id parùm moror; novi enim, eundem in symbolum bonæ conscientiæ à scriptoribus adduci, in cujus favorem illa Jobi verba probata sunt: *Requiesces, & non erit, qui te exterreat.* Sinite, quiescat Petrus, carceri Solymæo mancipatus; quiescat Paulus, vinculis in Macedonia constrictus; illud cum Ecclesiaste obstupesco, esse impios, *qui ita securi sunt, quasi justorum fata habeant.* Ego certè, quòd id fieri possit, comprehendere nunquam potui, neque aliam cæcitatibus hujus causam suspicor, quàm quòd miseri isti aut non cogitent de malis suis, aut illa non agnoscant: postquam autem hæc à me servo vestro fideli intellexeritis, dicite ingenuè, nunquid extremæ arrogantiæ est, peccatorem se meminisse, & animum habere ridendi?

ET quis tandem mihi causam memoret, cur peccator, cum tanta animæ suæ inferat mala, tam parùm tamen illa cordi habeat, aut apprehendat? Ecce illam in promptu! Si, quoties in blasphemiam erumpit impius, toties lingua horrendum intumesceret; si ad omne furtum manus contractæ arefcerent; si post omnem fraudem & dolum mens tota hebesceret; si ad omne opus lasciviæ fœdissima scabie aut leprâ caro marcesceret: an tantos in mundo blasphemos, fures, impostores, & lascivos futuros esse creditis? cum autem malum animæ, à noxa gravi illatum, internum sit & occultum, minimi aestimatur. Admirandus sanè est fulminis effectus: incidit illud quandoque in scrinium auro plenum; aurum consumit, incendit, & in cineres redigit, intactâ arculâ; quisquis illam aspicit, nihil damni passam arbitratur, & tamen planè exhausta est. Id ipsum facit peccatum; Regem Davidem *ad nihilum* redigit, sceptrum tamen saluum in manu, coronam in capite, torquem in collo, clamidem in humeris reliquit, & princeps miser damnum tametsi gravissimum ignoravit: *Ad nihilum redactus sum, & nescivi.* Quid ergo fieri necesse est? Nathane opus est, qui illud aperiat: id ipsum ego hodie feci: *Argui vos de peccato;* nec dubito, quin probè vobis persuasum sit, damnum vestrum non nisi gravissimum esse, atque adeo, si qua adhuc super est salutis vestræ cura,

ROM

non dubito, vos ad lachrimas & serium de peccatis dolorem, non verò ad risum & lætitiã movendos.

XIII. Sed fingite, nullum vobis à peccato malum infligi, ponamus, & fortunam vestram & prosperitatem inde augeri: dicite tamen, quí fieri potest, ut rideatis, cum non ignoretis, vos Deum gravissimè offendisse, qui plurimis vos beneficiis affecit: *Exacerbastis*, ut ait Baruch Propheta, *exacerbastis eum, qui fecit nos, Deum æternum*. Quid autem ille in vos deliquit, ó Spectatores! ut vobis tam volupe sit & jucundum, eum offendere? si capitalis ille inimicus vester esset, qui vitæ vestræ insidias struxit, tum sanè permitterem, ut aliquod ex illatis ipsi injuriis solatium caperetur; cum autem summus vester benefactor sit, *qui fecit vos*, cur, quæso, ad ejus injurias ridetis? Sanctissimus ille Smirnesium Præsul, & Apostolorum gloriosissimus successor Polycarpus, ætate jam canã ad Proconsulis tribunal citatus est, ideo reus, quòd Christum adorasset: integerrimi nominis fama, & ætatis provecæ decora canities, hostium etiam benevolentiam, & infidelium venerationem ei conciliabant; Tyrannus ipse, qui illum tanquam reum & morti adjudicandum citaverat, eum ut innocentem morti subtrahere studuit: cum verò nec precibus, nec promissis, nec minis & terroribus illum à fide Christo datã posset avertere, id tandem consilii ipsi proposuit, ut ore saltem & lingua, si serid id nollet, Christi nomen vel semel blasphemaret; omni tunc

eum supplicio liberum, donisque maximis locupletem ad Ecclesiam suam remittendum. Ad hoc consilium planè sathanicum sancto quodam horrore venerandus senex obstupuit, elevatisque in cælum oculis, octoginta, inquit, anni sunt, ex quibus Domino huic inservio, nec unquam vel levissimè ab Eo me læsum, imò plurimis summisque beneficiis affectum memini; cur ergo dominum tam bonum, tam benignum laceßere me jubes? *Octoginta sex annos illi jam servivi, & nullo me hæcenus affecit incommodo, quomodo igitur regem meum, qui me ad hoc usq; tempus servavit incolumem, contumeliosis verbis possit afficere?* Nec à verborum constantiã facta degenerabant; ad rogi enim sibi parati aspectum totus exultavit, sibi ipsi calceos detraxit, vestes exuit, rogòque consensu in flammam se ipsum conjecit, non velut vitam ibi positurus, sed Phænicis instar veteres exuvias mutaturus. Ah Christiani! quo, quæso, delicto Deus tam malè de vobis meritis est, ut vos delectet, Eum offendere, & velut ultionem de Eo sumere? *nunquid ultionem vos reddetis mihi?* Jam multi vestrum, & vultum macie extenuatum, & crinem canitie conspersum gerunt; an salvã veritate potestis dicere, toto vitæ decursu malè unquam ab ipso vos habitos? Eja edicite liberè! quod tandem ille in vos tanto annorum intervallo commisit nefas, ut hanc ei gratiam reddatis? *Ulciscimini*, Joëlis verba appono, & *ulciscimini vos contra dominum!* An hoc fortassis promeruit, dum è sinu

nihil benignissimè vos extraxit, & vitæ lucisq; usuram vobis indulgit? an forè ideo, quòd natales vestros nobiles fecerit, & honorat à prosapia Illustris? An fortè, cùm aliis silvas incultas, aut insulas desertas, aut insida barbarorum littora habitanda dedit, vobis civitatis hujus delicias servaverit? an fortè, quòd dotibus tam eximiis vos locupletârît, aut ad munia tam honorifica promoverit? an quòd divitiis ad splendorem usq; vos auxerit, aut prole numerosâ coronârît? an fortè, quòd morbo vos affligerit, aut exercuerit adversis? Quodsi & hoc fecit, id sanè non ex vestri odio, sed commodi temporalis non minùs quàm æterni studio effecit: *Flagella Domini*, ait sapientissima Judith, *flagella Domini, quibus servi corripimur, ad emendationem, non ad perditionem nostram evenisse credamus.* Quo ergo suo merito tantam in se barbariem & inhumanum agendi modum concitavit, ut ad vindictam tam portentosam (liceat cum Juditha prosequi) aspiremus? *Nos ergo non ulciscamur nos pro his, qua patiamur!* Sed erravi; jam tandem conjecturâ assequor, quo tempore id promeruerit: tunc nimirum, cùm nudus è Crucis patibulo vestri amore affixus pependit; cùm spinis saucius, distentus funibus, sectus flagellis, & clavis perforatus est? tunc enim verò eas amoris mutui vices à vobis promeruit. An non verum dico? si ita est, eja, accedite alacres, vindictam sumite de injuriis, quas vobis intulit; *ulciscimini, ulciscimini!* id enim verò æquum & justum est; *ulciscimini vos contra Do-*

Judith.
8, 8, 21.

minum, nec enim ego vobis invideo hanc voluptatem, ne tantâ vos felicitate defraudem. Ite, ite animosi; Sanguinem illum conculcate, qui vos ab inferis extractos in libertatem asseruit; nomen illud injuriis profcindite, quod vobis genuit salutem; contemnite Dominum illum ad nauseam usque, qui vestri amore opprobrium hominum factus est, & gentium ludibrium. Eja oculos in crucem defigite; ibi, ibi pender inimicus vester: *Ulciscimini, ulciscimini!* iterum, iterumque repeto, *ulciscimini, ulciscimini?* vindictam sumite de Carne illa Sacratissima vestris plagis sauciâ; ferite Caput propter vos transfixum, oculos vestri amore clausos, latus in vestri gratiam hians & apertum, corpus pro vobis lacertatum; si enim Christus vos offendit, qui tanta vestræ salutis ergò sustinuit, eja copiosam vindictæ causam habetis; *Ulciscimini, ulciscimini!* iterum repeto, *ulciscimini vos contra Dominum!* Quodsi autem majori propterea amore dignum censetis, cur adeò volupe vobis est, illum offendere? Eja quid ad vos defendendos responderis? an non firmissimè decernitis, quod à vobis spero, pedem hinc non movere, nisi pari animi dolore noxas deploraveritis, quâ illas voluptate patrâstis? si Dei à vobis offensi clementia vim adhuc aliquam vos movendi habet, oro vos, obtestorque, à peccatis porro abstinete! Hic terminum tandem statuite noxis præteritis, & effrenatæ morum licentiæ! Dissimulentur culpæ hucusque commissæ, & vel ætatis imprudentiæ, vel naturæ fragilitati, vel

sen-

1. Petr.
3.

sensuum rebellionem, vel suggestionem inimici imputentur; Avertat Deus, ne porro voluptatem nostram in illatis Deo injuriis constituamus. *Sufficiat prateritum tempus*, (liceat mihi dicere cum D. Petro) *sufficiat prateritum tempus ad voluntatem gentium implendam iis, qui ambulaverunt in luxuriis, desideriiis, vinolentiis, commensationibus, potationibus, & illicitis idolorum cultibus*: quid enim aliud est, si verum eloqui placet, omnis culpa lehalis, nisi quædam idololatriæ species?

XIV. Si tamen aliquis vestrum his omnibus necdum moveretur, id saltem gratiæ mihi concedat, quàm in laboris mei præmium & compensationem genuflexus efflagito, ut, cum posthac peccabit, eum in locum concedat, ubi beneficiorum Divinorum præsentia, ingratitude suam exprobare ei non

possit. Sed quorsum ibitis miseri? an in suburbana vestra, tantâ frugum copiâ vestri amore à Deo cumulata? an in hortos, tot floribus in vestri grariam ornatos? an in montes, in vestrum commodum tantâ undarum abundantiam gravidos? an in campos, tantâ propter vos fecunditate beatos? an in silvas, tot feris in vestram utilitatem populatas? an in maria, tantâ piscium copiâ ad vestras delicias habitata, Quò ibitis, ut solem vestros in usus lucentem non videatis, aut cælos, indefesso circuitu vestri causâ rotatos? *Miseri cordiâ Domini plena est terra*; quod idem est ac dicere: in toto, quàm latè patet, terrarum orbe nullus est locus, in quo cum voluptate & gaudio peccare possitis, nisi ad extremam ingratitudinem deducti, ubique Deum velitis offendere cum voluptate, cui volupe est, ubique vobis benefacere,

SERMO VIGESIMUS NONUS.

DIE LUNE POST DOMINICAM PASSIONIS.

*Miserunt Principes & Pharisei Ministros,
ut apprehenderent JESUM.*

Joan. 17.

SI ex me nôsse cupitis, Auditores, in quem præcipuè obicem offendant, qui virtutis semitam animosè calcant, dicam facillè, non

esse alium, quàm contradictiones, quas boni justique à malorum insolentia patiuntur. Aberrat sanè, quisquis in mundo Isaacum sine Ismaèle suo, Jacobum sine Esau, Annam sine Phenenna, Davidem abs-

Zz 3

que